

7. oktoober 2025

Lahend nr 3023/22 – õiglane kohtumenetlus

Helme vs. Eesti

Artikkel 6-1

Asjaolud

Kaebaja pidas kahe kuu jooksul 12 vestlust kasutajaga, kes väitis end olevat 12-aatsane Marleen. Kuna kaebaja algatatud vestlused olid seksuaalse sisuga, mõisteti kaebaja alaealise seksuaalses ahvatlemis katses süüdi.

Tegelikult oli vestluse teiseks pooleks politseiagent, kes tegutses jälitustoimingu raames. Politseiagendi eesmärgiks oli, tuginedes eelnevalt saadud informatsioonile, tuvastada isikuid, kes otsivad veebikeskkondades kontakti alla 14 aastaste lastega, et nendega seksuaalsetel teemadel vestelda ning seksuaalse sisuga faile vahetada.

Kaebaja väitis EIK-sse pöördudes, et kriminaaluurimine algatati üldise teabe alusel ja ilma konkreetse informatsioonita isikute kohta, kes alaealistega vestelnud oleks. Tema arvates meelitati ta lõksu, teda provotseeriti ning seeläbi rikuti tema õigust õiglasele kohtumenetlusele.

EIK seisukohad

Artikkel 6-1

EIK tõdes, et tõendite otsimine ja kogumine, eelkõige täielikult veebis aset leidvate kuritegude puhul, on keeruline. Seetõttu on politseil üha enam vaja kasutada politseiagente, informaatoreid jm varjatud võtteid. Selliste uurimismeetodite kasutamine iseenesest ei riku õigust õiglasele kohtulikule menetlusele. Oluline aga on, et selline tegevus toimuks selgetes piirides.

Arvestades käesoleva juhtumi konkreetset konteksti, leidis EIK, et riigi ametivõimudel olid salajase jälitusoperatsiooni algatamiseks mõjuvad põhjused. Nad olid saanud teavet, mis viitas sellele, et mitmed isikud olid veebisaidil www.armastusesaal.org tegelenud alla 14-aastaste alaealiste võimaliku seksuaalse ahvatlemisega. EIK viitas Euroopa Nõukogu Lanzarote konventsioonile, mis kohustab riike võtma vajalikke seadusandlikke või muid meetmeid, et kriminaliseerida laste tahtlik ahvatlemine seksuaalsetel eesmärkidel. Seda on Eesti ka teinud.

EIK ei pidanud määravaks seda, et uurimistoimingu alguses puudus objektiivne kahtlus, et just kaebaja oli seotud kuritegeliku tegevusega või oli selliseks käitumiseks eelsoodumusega. Sellised operatsioonid on oma olemuselt ette võetud teabe ja tõendite kogumise eesmärgil ning hõlmavad valeidentiteedi omaksvõtmist. EIK hinnangul hoidis politseiagent kogu suhtluse ajal passiivset hoiakut ning kaebajale ei avaldatud kuriteo toimepanemiseks ei otsest ega kaudset survet.

EIK järeldas, et politseiagendi kasutamine ei kujutanud endast õhutamist ning jälitustoimingu käigus saadud tõendite hilisem kasutamine kaebaja vastu algatatud kriminaalmenetluses ei rikkunud artikli 6 lõikest 1 tulenevaid õiguseid.

¹ Lühiülevaates kajastatud lahendite valiku aluseks on EIK enda otsingumootoris avaldatud Legal Summary'd ja Eestiga seotud lahendid.

EIK ei tuvastanud artikkel 6-1 rikkumist.

Lahendile on lisatud eriarvamused.

[Lahend](#) (inglise keeles)

[Kokkuvõte](#) (inglise keeles)